

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 2

01.02.2019 – 15.02.2019

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Зростання загрози гонки озброєнь між США та Росією набирає обертів.....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>Чи важливо закріплювати в Конституції України курс на ЄС і НАТО?</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	14
ТУРЕЧЧИНА.....	14
РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ.....	14
ЛИТВА	14
ЛІБЕРІЯ.....	15
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ.....	15
ЧЕХІЯ	16
МОЛДОВА	16
РУМУНІЯ.....	17
ЄГИПЕТ.....	17
УРУГВАЙ	17
Опір російській гібридній війні.....	19
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	19
<i>Довга держава Путіна: вирок Заходу чи майбутньому Росії?</i>	<i>19</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Зростання загрози гонки озброєнь між США та Росією набирає обертів

1 лютого Майкл Помпео оголосив, що з 2 лютого США припиняють дію Договору про ліквідацію ракет малої і середньої дальності (РСМД) підписану між Росією (СРСР) та США у 1987 році. Майкл Помпео заявив, що Росія "суттєво" порушує умови договору про РСМД. "Порушення Росією (договору, - ред.) наразили на великий ризик життя мільйонів європейців і американців... Наш обов'язок - відповісти належним чином", - сказав Помпео. Договір поки призупинено, але не розірвано. У Росії є ще півроку на те, щоб перестати порушувати домовленості. Країни НАТО закликали Москву скористатися цим часом і не допустити розірвання договору. Члени Альянсу заявляють, що НАТО зробить будь-які "кроки, необхідні для підтримання авторитету й ефективності загальної політики Альянсу щодо стримування та оборони". І якщо Москва не зможе знищити всі нові ракетні системи, які, як стверджує Вашингтон, порушують Договір, то "Росія нестиме особисту відповідальність за припинення дії Договору".

У жовтні минулого року президент Дональд Трамп повідомив, що планує відмовитися від Договору через невиконання Росією своїх зобов'язань. Договір був підписаний у 1987 році президентом США Рональдом Рейганом і лідером Радянського Союзу Михайлом Горбачовим. Вашингтон стверджує, що Москва порушила договір РСМД, створивши і розгорнувши ракетну систему 9М729. За словами джерела в Державному департаменті, США недавно повідомили своїм західним союзникам, що Росія вже розгорнула чотири дивізіони, озброєні крилатою ракетою 9М729. Зараз Росія має в своєму розпорядженні 100 таких ракет. 4 грудня держсекретар Майк Помпео дав Росії 60 днів для повернення до дотримання Договору, встановивши крайній термін 2 лютого, після чого США відмовляться від своїх зобов'язань за угодою, якщо Росія не повернеться до його дотримання.¹

Розірвання Договору, який поклав початок глобальному процесу скорочення ядерних озброєнь, може означати старт нового етапу мілітаризації, побоюються

¹https://censor.net.ua/ua/news/3109552/derjsekretar_ssha_pompeo_pidtverdvyv_scho_zavtra_shtaty_prypnyat_diyu_dogovoru_pro_rakety_z_rosiyeyu

багато світових лідерів, ЗМІ та профільних експертів. Ті, хто стежив за гонкою озброєнь 1980-х років, повинні відчувати дежавю, констатує The Washington Post - "знову спостерігаючи за тим, як країни відповідають на розгортання військових сил противника аналогічними кроками в марних зусиллях його налякати або перемогти [в гонці]" . "І тепер це не просто гонка двох націй. Деякі вважають, що реальною віддачею від виходу з Договору про РСМД для США стане те, що це дозволить Сполученим Штатам розгорнути свої ракети проти китайських ракет середньої і малої дальності, навіть якщо у нас вже є безліч способів вразити їхні [китайські ракетні] системи і значно більша кількість ядерної зброї", - вказує американське видання.

Про ризик нової гонки озброєнь говорять і європейські лідери. "Тенденція до скорочення співпраці в галузі роззброєння повинна бути зупинена, необхідно знайти нові шляхи [компромісу]", - написала в своєму Twitter Марго Уоллстром, міністр закордонних справ Швеції, реагуючи на вихід США і РФ з історичного договору. "Чого ми безумовно не хочемо бачити, - так це того, як наш континент знову стає полем битви або місцем протистояння інших наддержав, - заявила Федеріка Могеріні, верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки. - Все це відноситься до давно минулої історії". Її колега з Німеччини Хайко Маас, міністр закордонних справ країни, раніше також закликав не допустити мілітаризації Європи. "Навіть якщо ми не зможемо врятувати Договір про ліквідацію ракет середньої і меншої дальності, це не означає, що ми повинні допустити нову гонку озброєнь. Безпека Європи не зросте, якщо в нас буде розміщено ще більше ядерних боеголовки", - заявляв Маас.²

"Це абсолютно точно буде означати новий виток гонки озброєнь, а у нас в економічному і технологічному потенціалі з цього приводу є проблеми. Хочу нагадати, що СРСР зруйнувався зокрема тому, що не зміг виграти гонку озброєнь. І не думаю, що для РФ це зараз буде легше, ніж було для Радянського Союзу", - сказав в коментарі OBOZREVATEL російський опозиціонер Леонід Гозман. Про те, що гонка озброєнь неминуча, вважає і російський журналіст Олександр Риклін, втім, він вважає, що в РФ і без цієї гонки є передумови для розпаду. "Сьогодні дуже багато чинників, які можуть призвести до розвалу РФ, крім гонки озброєнь, яку ми, звичайно, не витримаємо. Але говорити, що саме ця гонка стане причиною розвалу, я б не став. Мені здається, що набагато більше значення має нездатність Росії вести адекватну економічну політику, яка сьогодні безпосередньо залежить від політики. На сьогодні економічні проблеми Росії ніякими економічними інструментами не вирішуються, їх просто не існує", - зазначив він.³

Заступник директора з міжнародних питань Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння Михайло Самусь під час прес-конференції на тему: "Нова Холодна війна заявив, що скасування Договору про обмеження ракет малої та середньої дальності (РМСД) піде на користь Україні, оскільки дозволить без обмежень розробляти та виготовляти ракетну зброю, покликану стримувати агресора. Чи готова Росія до нового «гібридного» наступу в Європі?", повідомляє кореспондент Укрінформу. "Припинення існування цього договору для України є позитивним, оскільки вона отримає можливості зараз виробляти ракетну зброю без обмежень, які існували в світі до цього часу. Українська армія отримує можливість розробляти і випускати ракети, які зможуть стримувати РФ", - зазначив Самусь. Він також наголосив, що Росія ще з 1980-х років намагалась спровокувати так звану "ракетну кризу" в Європі і створити умови для розвалу НАТО, тож Україні варто запропонувати США посилити ракетний компонент, використовуючи її територію.

² <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/rosiya-ta-ssha-rozirvali-raketniy-dogovir-p-yat-prichin-chomu-ce-vazhlivo-50004548.html>

³ <https://defence-ua.com/index.php/statti/publikatsiji-partneriv/6467-kinets-raketnoho-dohovoru>

"Варто запропонувати США розташовувати свої ракетні сили не в країнах НАТО, оскільки це може бути використано РФ для реалізації гібридних технологій в інформаційному плані, для політичної корупції, а в Україні... Ми і так знаходимось фактично в стані війни з Росією, і це дасть додаткові важелі для стабілізації та встановлення балансу ситуації. А для Сполучених Штатів це дасть можливість не створювати додаткових ліній розколу в Євроатлантичному просторі, і в той же час створити додаткові інструменти стримування Росії", - вважає експерт.⁴

Отже, можна стверджувати, що конструктивного діалогу США з Росією щодо виконання нею положень Договору не вийшло і не вийде. Тому склалась ситуація очікування неминучої гонки озброєнь, яка підштовгне інші країни нарощувати ракетний потенціал для власного захисту. Таким чином, утворюється великий ризик системі міжнародної безпеки, втім мови про початок прямого протистояння двох сторін поки не йде.

⁴ <https://ukrinform.net/rubric-politics/2638999-skasuvanna-raketnogo-dogovoru-pide-na-korist-ukraini-ekspert.html>

Інші події в ЄС

Запрацювала найбільша в світі Зона вільної торгівлі

01.02.2019

Найбільша зона вільної торгівлі в світі стала реальністю в п'ятницю, 1 лютого, з набранням чинності Угодою про економічне партнерство між ЄС і Японією.

Про це пише EUobserver.

"Ми відкриваємо новий ринок, який є домом для 635 мільйонів осіб і майже третини світового ВВП", - сказав президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер.

Європейські компанії щороку заощаджуватимуть 1 млрд євро мит і можуть збільшити експорт до Японії на 13%.

Угода, робота над якою тривала чотири роки, знижує тарифи, впроваджує співробітництво у сфері стандартів і регулювання та відкриває ринки державних закупівель.

Економічна правда

ЄС створює міжнародну контактну групу через кризу у Венесуелі

01.02.2019

Євросоюз створює міжнародну контактну групу з європейських та латиноамериканських країн, щоб допомогти мирному розв'язанню ситуації у Венесуелі.

Про це 31 січня після зустрічі з міністрами закордонних справ країн ЄС у Бухаресті заявила верховний представник Європейського Союзу із закордонних справ і політики безпеки Федеріка Могеріні.

Роботу контактної групи координуватиме Євросоюз, вона отримає мандат на 90 днів, протягом яких має спробувати посприяти проведенню у Венесуелі демократичних виборів, заявила Могеріні.

"Ми потребуємо каналів, якими зможуть розвиватися політичні процеси", - пояснила керівниця європейської дипломатії. "Позиція Європейського Союзу свідчить про необхідність якнайшвидшого скликання термінових президентських виборів з відповідними міжнародними гарантіями", - сказала вона.

До складу групи з боку ЄС мають увійти Німеччина, Франція, Італія, Велика Британія, Іспанія, Португалія, Швеція і Нідерланди. З боку латиноамериканських країн вже є згода від Еквадору, Коста-Ріки, Уругваю та Болівії. Перша зустріч групи запланована наступного тижня у Південній Америці.

Могеріні підкреслила, що контактна група не прагне відігравати роль офіційного посередника між політичними опонентами у Венесуелі. Водночас очільниця зовнішньополітичної служби Євросоюзу додала, що Рада ЄС не визнаватиме лідера венесуельської опозиції Хуана Гуайдо тимчасовим президентом Венесуели, адже це справа країн-членів, а не блоку.

Щодо санкцій проти Венесуели Могеріні зазначила, що "ми, безумовно, не хочемо впливати на населення - але орієнтовані на осіб, які несуть особливу відповідальність, або за перешкоджання демократичним процесам, або за застосування насильства проти демонстрацій".

Нагадаємо, лідер опозиції Венесуели Хуан Гуайдо оголосив себе тимчасовим президентом після того, як по всій країні прокотилися багатотисячні акції протесту проти президента Ніколаса Мадуро. Гуайдо підтримали США і багато латиноамериканських країн.

Європейська правда

ЄС розширив санкції проти Ірану

04.02.2019

Євросоюз запровадив санкції щодо двох громадян Ірану і однієї компанії через діяльність іранської розвідки в державах-членах.

Про це йдеться у висновках Ради ЄС.

"Рада ЄС глибоко стурбована ворожою активністю, яку Іран проводив на території держав-членів і в цьому контексті вирішив додати у санкційний перелік дві фізичні особи та одну організацію" - йдеться у заяві.

Як наголосили у ЄС, блок продовжуватиме демонструвати єдність і солідарність у цій сфері і закликає Іран негайно припинити таку неприйнятну поведінку.

Нагадаємо, 8 січня голова МЗС Данії повідомив, що Європейський Союз погодився запровадити санкції проти іранської розвідки у зв'язку з її планами здійснити убивства на території ЄС.

Наприкінці жовтня минулого року данська розвідка заявила, що Іранська розвідувальна служба планувала здійснити політичне вбивство в Данії.

Нідерланди заявили, що Іран був причетний до щонайменше двох політичних вбивств на території Європи.

Іран послідовно спростовує будь-яку причетність до планування чи здійснення вбивств, заявляючи, що ці звинувачення мають на меті погіршити відносини між ЄС і Іраном.

Європейська правда

Німеччина відмовилася від новітніх F-35 в рамках оновлення флоту винищувачів

04.02.2019

Міністерство оборони Німеччини офіційно виключило новітній американський винищувач F-35 з переліку літаків, з яких будуть обирати заміну застарілим винищувачам Tornado.

Про це повідомляє Defense News.

Офіційний представник міністерства підтвердив, що F-35 не є фіналістом конкурсу.

Цей крок не став несподіваним, адже Берлін протягом деякого часу офіційно віддавав перевагу модернізованій версії четвертого покоління винищувачів Eurofighter Typhoon, побудованих консорціумом Airbus, Leonardo і BAE Systems.

Однак рішення залишає відкритим питання сертифікації ядерної зброї. Винищувач Typhoon не має сертифікатів для оснащення ядерними бомбами, виготовленими американцями.

Конкурентів літакам Typhoon складуть винищувачі Super Hornet F/A-18E/F від американської компанії Boeing.

Нагадаємо, Британія може бути не в змозі розширити свої ВПС новими винищувачами F-35 через нестачу коштів у бюджеті Міноборони.

Європейська правда

15 країн ЄС визнали Хуана Гуайдо тимчасовим президентом Венесуели

04.02.2019

Чехія, Польща, Естонія та Фінляндія приєдналася до групи країн ЄС, які висловили підтримку Хуану Гуайдо в якості тимчасового президента Венесуели.

Відповідні заяви зробили глави МЗС цих країн.

"Я вітаю те, що уряд Чеської Республіки визнав Хуана Гуайдо як тимчасового президента Венесуели, який повинен привести свою країну до демократичних виборів", - написав у Twitter глава МЗС Чехії Томас Петршичек.

"Як і інші країни ЄС, з метою підтримки конституційного процесу Венесуели, Фінляндія підтримує Гуайдо в якості тимчасового президента", - заявив міністр закордонних справ Фінляндії Тімо Соїні, якого цитує Уле.

Глава МЗС Польщі Яцек Чапутович під час візиту до Брюсселю також заявив, що його країна "визнає Хуана Гуайдо тимчасовим президентом Венесуели", повідомляє TVN24.

Естонський міністр Свен Міксер висловив надію, що Гуайдо організовує нові, справедливі президентські вибори, які виведуть країну з кризи мирним шляхом, повідомляє ERR.

"Народ Венесуели має невід'ємне право вільно і демократичним шляхом обрати керівників своєї держави і приймати рішення щодо свого майбутнього", - сказав він.

Таким чином, вже 15 країн Євросоюзу визнали Хуана Гуайдо тимчасовим президентом країни.

Раніше з такими заявами виступили Австрія, Велика Британія, Німеччина, Данія, Іспанія, Португалія, Франція, Швеція, Фінляндія, Нідерланди та Латвія.

Українська правда

Польща створює сили оборони кіберпростору

05.02.2019

Міністр національної оборони Польщі Маріуш Блащак представив концепцію щодо створення сил оборони кіберпростору

Про це повідомляє RMF24.

За словами Блащака, сили оборони кіберпростору будуть новою структурою в польській армії.

"Ця структура буде поєднанням Національного центру криптології та інспекції інформатики. Щоб ця структура працювала добре, люди завжди є ключовими, усі ті, хто створить армію захисту кіберпростору, - підкреслив міністр.

Голова міністерства оборони також призначив свого повноважного представника для створення сил оборони в кіберпросторі. Ним став полковник Кароль Моленда, фахівець з кібербезпеки, який раніше працював у військовій контррозвідці.

Блащак наголосив, що створення сил оборони в кіберпросторі - це імплементація керівних принципів НАТО.

Ми солідарні з союзниками, і безпека - один з наших пріоритетів", - запевнив Блащак.

Блащак також наголосив на своїй вдячності територіальним силам оборони, які, за його словами, присвячують свій вільний час, "щоб у кризовій ситуації бути присутнім, реагувати і захищати Польщу".

"У рамках військ територіальної оборони ми створюємо кібер-компонент, щоб ті, хто сьогодні працює в IT-компаніях, які є професіоналами, які мають високі позиції на ринку, у разі бажання могли приєднатися до війська і захищати безпеку Польщі та поляків" - заявив Блащак.

Раніше міністр оборони Великої Британії Гевін Вільямсон оголосив про запровадження у дію стратегії з нейтралізації зовнішніх загроз з боку інших держав, зокрема РФ.

Еспресо

Мей і Юнкер не змогли домовитися: у Брюсселі виключили перегляд угоди щодо Brexit

07.02.2019

Президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер заявив, що Євросоюз не буде переглядати угоду про умови виходу Великої Британії з блоку (Brexit)

Про це він повідомив у четвер, 7 лютого, під час переговорів з прем'єр-міністром Великої Британії Терезою Мей.

У спільній заяві за підсумками зустрічі глава Єврокомісії наголосив, що лідери 27 країн ЄС не будуть знову відкривати для переговорів угоду щодо Brexit, яка є "ретельно збалансованим компромісом між ЄС і Великою Британією, в якому обидві сторони пішли на істотні поступки".

Юнкер однак додав, що ЄС готовий доопрацювати узгоджену Брюсселем і Лондоном політичну декларацію, в якій йдеться про основні параметри можливих майбутніх відносин після Brexit.

Еспресо

Сотні тисяч людей вийшли на антиурядовий протест у Римі

09.02.2019

Сотні тисяч людей у Римі відгукнулись на заклики італійських профспілок і вийшли в суботу, 9 лютого, на акцію протесту проти економічних заходів уряду країни. Про це УНН повідомляє з посиланням на DW.

Вказано, що під гаслом "Майбутнє для роботи" демонстранти закликали уряд забезпечити кращі державні та приватні інвестиції, провести фундаментальні реформи економіки та створити нові робочі місця.

Як зазначається, це найбільша подібна демонстрація в Італії за останні чотири роки. Профспілки звинувачують італійський уряд у надто малих інвестиціях для підтримки економіки. Крім того, заходи запланованої пенсійної реформи вони вважають недостатніми. Також профспілки переконані, що запровадження базового доходу допоможе боротися з бідністю та безробіттям у країні.

З березня 2018 року в Італії керує коаліція із правопопулістської партії "Ліга Півночі" та популістського "Руху п'яти зірок". За останні три місяці 2018 року італійська економіка скоротилася через падіння експорту.

Нагадаємо, уряд Італії затвердив зниження пенсійного віку.

УНН

В Іспанії стартує судовий процес над 12 колишніми лідерами Каталонії

12.02.2019

В Іспанії у вівторок розпочинається судовий процес над 12 колишніми каталонськими політиками, звинуваченими у повстанні проти уряду, заколоті і зловживанні владою.

Про це повідомляє El País.

На лаві підсудних Верховного суду Іспанії опиняться 12 політиків, в тому числі колишній віце-президент генералітату (уряду) Каталонії Оріол Жункерас. Судді мають визначити їхню роль в організації незаконного референдуму 1 жовтня 2017 року і в односторонньому проголошенні незалежності Каталонії.

З метою демонстрації максимальної прозорості і уникнення звинувачень в упередженості слухання у Верховному суді будуть транслюватися у прямому ефірі.

Повідомляється, що зранку у вівторок до Верховного суду прибув чинний глава генералітату Каталонії Кім Торра і більше 50 його соратників.

"Сьогодні починається судовий процес, якого взагалі не може бути у демократичній країні" - заявила Елісенда Палузье, голова Національної асамблеї Каталонії (організація, що виступає за незалежність регіону). При цьому вона закликала прибічників незалежності Каталонії мобілізуватися проти судового процесу.

Раніше у Каталонії застерігали, що обвинувальні вирoki колишнім каталонським політикам лише поглиблюють існуючу кризу.

Прокурори вимагають 25 років ув'язнення для лідера Каталонської республіканської лівої партії Оріола Жункераса, 17 років для лідера Каталонської національної асамблеї, яка допомагала готувати референдум, Жорді Санчеса і ще трьох осіб. Вісьмом інших підсудним загрожують тюремні терміни до 16 років.

Обвинувачені вже 16 місяців перебувають за ґратами, наприкінці минулого року їх перевели до в'язниць неподалік від Барселони.

Це найбільша політична справа в Іспанії після невдалої змови в 1981 році, коли офіцери Цивільної гвардії штурмували іспанський парламент і обстрілювали депутатів, які голосували за обрання прем'єр-міністра. Троє лідерів заколоту отримали тоді 30 років тюрми, ще 30 осіб отримали менші вирoki.

Європейська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Чи важливо закріплювати в Конституції України курс на ЄС і НАТО?

7 лютого Верховна Рада 334 голосами внесла поправки до Конституції, які закріпили курс на повноправне членство в Європейському Союзі та НАТО. Документ підтримали депутати з фракцій БПП, "Народний фронт", "Самопоміч", "Батьківщина" та "Радикальна партія", а також більшість позафракційних та група "Воля народу". Проти висловилась фракція "Опозиційний блок". Це остаточне голосування. Поправки набудуть чинності після підписання закону спікером парламенту і президентом. Проект змін до Конституції подав у вересні 2018 року президент Петро Порошенко. Вступ до НАТО та ЄС був однією з найважливіших тем форуму Петра Порошенка, коли він заявив про балотування на другий президентський термін. Тим не менш, внесення поправок до Конституції не означає швидкого вступу до НАТО чи Євросоюзу. Для цього ще потрібно виконати багато умов і провести необхідні реформи. Також 7 лютого Верховна Рада схвалила звернення до лідерів та парламентів держав-членів НАТО, Північноатлантичної ради та Парламентської асамблеї НАТО з проханням надати Україні План дій щодо членства на саміті Альянсу в Лондоні в грудні 2019 року.

Зміни до Конституції додають формулювання про європейську та євроатлантичну інтеграцію до преамбули та ще трьох статей Конституції. Ще одна новація - прибрати з перехідних положень пункт 14., про тимчасове використання існуючих військових баз для іноземних формувань на правах оренди. Це роблять, щоб Конституція формально не дозволяла перебувати в Криму Чорноморському флоту Росії. У статті про повноваження Верховної Ради "визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики" доповнили формулюванням - "реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору". До повноважень президента додали, що він гарант цієї реалізації, а Кабміну - що він забезпечує цю реалізацію.

Ініціативу президента пояснюють небажанням допустити реваншу проросійських сил. Щоб наступна, можливо, більш проросійська влада не змогла відіграти назад інтеграцію в ЄС та НАТО, адже знайти для цього 300 голосів буде складно. Анонсує цю ініціативу ще 24 серпня 2018 року, Петро Порошенко

заявив, що "існує очевидна загроза ревізії європейської та євроатлантичної стратегії під впливом різних зовнішніх та внутрішніх обставин".⁵

Тим не менше, Закон не визначає чітких дат чи кроків для вступу в ЄС та Північноатлантичний альянс. Однак він чітко прописує, що євроатлантичний курс України є незворотним. А отже – будь-які спроби політиків змінити курс України у напрямку Росії будуть трактуватися виключно як порушення Конституції України.

Це унеможливить проросійський реванш. Це історичне рішення для України і спрямоване не на окремих особистостей чи політичні партії. Ці зміни стосуються держави України, європейської ідентичності, бажання нашого народу бути самодостатнім серед європейців. Закон чітко прописує, що президент стане гарантом реалізації стратегічного курсу держави на членство в ЄС і НАТО. Уряд буде забезпечувати реалізацію такого курсу. А парламент повинен приймати саме ті законопроекти, які сприятимуть реалізації стратегічного курсу України на набуття членства в ЄС і НАТО.⁶

У Європейському Союзі заявили, що кожна країна має право змінювати власну Конституцію, і нагадали Україні про необхідність реформ і виконання Угоди про асоціацію з ЄС. Про це заявив речник Євросоюзу на прохання "Європейської правди" прокоментувати ухвалення змін до Конституції щодо курсу України на ЄС та НАТО. "Суверенним правом кожної країни є вносити зміни до Конституції і визначити свої стратегічні цілі", - заявив представник Євросоюзу. Разом з тим він нагадав, що, на погляд ЄС, поступовій європейській інтеграції України сприятиме процес реалізації реформ. "Як сказано в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, просування шляхом процесу реформ і гармонізації в Україні сприяє поступовій економічній інтеграції України та поглибленню політичної асоціації з ЄС. Це було підтверджено на саміті, який відбувся 9 липня 2018 року", - відзначив речник. Він додав, що Брюссель зосереджений на повному виконанні Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, включаючи глибоку і всеосяжну зону вільної торгівлі "для того, щоб повною мірою використовувати можливості, що надаються для максимальної вигоди обох сторін"⁷

У НАТО визнають прагнення України до членства в Альянсі і також наголошують на потребі продовжувати реформи. Про це заявив представник НАТО на прохання "Європейської правди". "Ми визнаємо прагнення України приєднатися до Альянсу, і солідарність НАТО з Україною є твердою". При цьому в Альянсі не дали оцінки самому факту закріплення у Конституції курсу на членство у НАТО і ЄС. "Ми вітаємо прогрес, досягнутий у здійсненні реформ, і закликаємо Україну продовжувати шлях реформ. Це має вирішальне значення для процвітання та миру в Україні та для стабільності в євроатлантичному регіоні" - йдеться у коментарі представника Альянсу.⁸

Не можна не погодитись з тим, що закріплення в Конституції України інтеграції до ЄС і НАТО є важливим рішенням, що підтверджує рішучість нашої країни в обраному шляху. Проте, попри схвалення ЄС та НАТО нам постійно наголошують, що для набуття повноправного членства необхідно додати неабияких зусиль, передусім це стосується належного проведення реформ. Крім того, зважаючи на неодноразове піддання Конституції змінам дійсно існує загроза зміни вектору у випадку перемоги проросійських на майбутніх президентських виборах. Тому **головним завданням, яке**

⁵ <https://www.bbc.com/ukrainian/features-47155927>

⁶ https://24tv.ua/zmini_do_konstitutsiyi_ukrayini_2019_kursu_v_yes_i_nato_rishennya_radi_n1108546

⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/02/7/7092557/>

⁸ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/02/7/7092561/>

наразі стоїть перед Україною це прискорити процес інтеграції в ЄС та НАТО реальними діями владної еліти.

Двосторонні відносини

Туреччина

Україна і Туреччина невдовзі почнуть політичні консультації щодо ЗВТ

01.02.2019

Найближчим часом відбудуться політичні консультації щодо запровадження зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною і Туреччиною.

Про це заявив міністр закордонних справ України Павло Клімкін, інформує "Інтерфакс-Україна".

"Ми говорили про нашу майбутню угоду про ЗВТ. Вже найближчим часом відбудуться політичні консультації. \$4 млрд товарообігу дуже далекі від нашого потенціалу", - сказав він на прес-конференції за підсумками засідання спільної групи стратегічного планування Україна-Туреччина в п'ятницю в Одесі.

За словами глави МЗС, також відбудуться консультації щодо угоди про соціальне забезпечення.

"Все більше українців працює в Туреччині, все більше турецьких громадян працює в Україні. У нас найближчим часом пройдуть експертні консультації та нам потрібна ця угода", - пояснив глава зовнішньополітичного відомства.

Європейська правда

Російська Федерація

Уряд припинив дію угоди з Росією про обмін правовою інформацією

06.02.2019

Кабінет Міністрів України припинив дію угоди з Росією про обмін правовою інформацією.

Про це повідомляє "Інтерфакс-Україна".

Цей документ був підписаний і набув чинності 18 квітня 1995 року.

Угода передбачала, що кожна зі сторін зобов'язується надавати іншій стороні правову інформацію шляхом електронної передачі документів, дотримуючись встановлених міжнародних стандартів засобів комутації повідомлень і пакетів для відкритих систем, або шляхом надання іншій стороні офіційних текстів правових актів на паперових носіях.

Крім того, зазначалося, що інформація, яку отримує одна зі сторін під час співпраці, може бути передана третій стороні лише за умови згоди сторони, що передала цю інформацію.

Міністерству закордонних справ України доручено повідомити уряду Росії про припинення дії цього документа.

Еспресо

Литва

Литва безоплатно надасть Україні боєприпаси на 255 тисяч євро

06.02.2019

Литовський уряд затвердив безоплатну передачу Україні боєприпасів на суму 255 тисяч євро.

Про це йдеться у повідомленні на сайті Міноборони Литви.

Як зазначається, йдеться про боєприпаси для стрілецької зброї радянського виробництва, яку армія Литви більше не використовує.

"Передача боєприпасів є частиною послідовної і всеосяжної підтримки Литви Україні в зміцненні її оборонних можливостей і забезпечення незалежності, суверенітету та територіальної цілісності", - сказав міністр національної оборони Литви Раймундас Каробліс.

Литва вже надавала українській армії матеріальну підтримку та елементи зброї.

У грудні минулого року президент Литви Даля Грибаускайте заявила, що її країна збільшить військову і гуманітарну підтримку Україні.

Українська правда

Ліберія

Відкриття Почесного консульства України в Ліберії

07.02.2019

Тимчасовий повірений у справах України в Сенегалі Антон Барабуля взяв участь в урочистій церемонії відкриття Почесного консульства України в Ліберії, яка відбулася 07 лютого 2019 р. у м. Монровія.

Серед почесних гостей на церемонії були присутні віце-президент Республіки Ліберія пані Дж. Говард Тейлор (Jewel Howard Taylor) та заступник міністра закордонних справ Ліберії Еліас Шонійїн (Elias Shoniyin), а також громадяни України, які працюють у Ліберії та представники дипломатичного корпусу.

З боку ліберійської сторони було висловлено готовність підтримувати і надалі мирні українські ініціативи у рамках міжнародних організацій та наголошено на зацікавленості в активізації взаємовигідних двосторонніх стосунків з Києвом.

Міністерство закордонних справ України

Велика Британія

В уряді Британії заявили про збільшення на 40% гуманітарної підтримки України

08.02.2019

Велика Британія залишається прихильною підтримці України і оголошує про підвищення на 40% гуманітарної допомоги. Про це йшлося на зустрічі заступниці голови МЗС України з питань євроінтеграції Олени Зеркаль із заступницею британського міністра з питань міжнародного розвитку Герріет Болдвін.

«Велика Британія залишається прихильною підтримці суверенітету та територіальної цілісності України та оголошує про підвищення на 40% гуманітарної підтримки», – повідомила Болдвін на сторінці у Twitter.

Згідно з повідомленням на сайті українського МЗС, на зустрічі йшлося про роль Британії у розмінуванні територій на сході України (з 2016 року британський фонд Halo Trust розмінував понад 25 мільйонів квадратних метрів території Донбасу – ред.), про протидію російському втручання у президентські та парламентські вибори в Україні, візові обмеження через «Брекзит», а також агресію Росії в Азовсько-Чорноморському регіоні.

«Сторони домовились про подальшу мобілізацію спільних зусиль з метою звільнення українських військовополонених моряків, захоплених у Керченській протоці», – йдеться в повідомленні.

Сама Болдвін, коментуючи зустріч із Зеркаль, повідомила, що йшлося зусилля зі зменшення негативних наслідків агресії Росії на Донбасі.

«Велика Британія має рішучий намір і надалі підтримувати Україну, як шляхом надання практичної допомоги, так і через реалізацію українських ініціатив у рамках міжнародних структур», – цитує слова Болдвін сайт МЗС.

Україна і Захід звинувачують Росію у збройній підтримці бойовиків на Донбасі, відколи триває цей конфлікт із 2014 року. Кремль відкидає ці звинувачення і заявляє, що на Донбасі можуть перебувати хіба що російські «добровольці».

Радіо Свобода

Чехія

Посол України в Чехії Євген Перебийніс здійснив робочу поїздку до міста Брно

08.02.2019

8 лютого Посол України в Чехії Євген Перебийніс здійснив робочу поїздку до міста Брно, адміністративного центру Південно-Моравського краю, де провів зустріч з мером міста Маркетом Ваньковою. Посол поінформував її про триваючу агресію Росії проти нашої держави, а також ситуацію з правами людини на тимчасово окупованих територіях в Криму та Донецькій і Луганській областях.

На зустрічі йшлося про перспективи активізації співпраці між Брно й та його партнерським містом в Україні Харковом, зокрема, в економічній, культурній і туристичній сферах. Було порушено питання щодо можливості встановлення прямого авіасполучення між Брно та одним із міст України.

Крім того, посол звернувся до М.Ванькової з пропозицією розглянути питання спільної у реконструкції – посольством та мерією м. Брно – унікального пам'ятника українським воїнам австрійської та російської армії, що загинули в роки Першої світової війни, а також та воїнам Української галицької армії, побудований у 1921 р. на центральному кладовищі міста. Сторони також обговорили шляхи підтримки української громади в Брно, розширення співпраці між вищими навчальними закладами двох країн, співробітництво у сфері туризму та посилення культурної присутності України в Південно-Моравському краї.

Окрім цього Посол Євген Перебийніс підтримав українських учасників зі Львова, Києва, Дніпра та Черкаса, які вперше цього року взяли участь у Міжнародній дитячій олімпіаді з Lego-робототехніки.

Міністерство закордонних справ України

Молдова

Україна та Молдова розвиватимуть співробітництво у військовій та військово-технічній сферах

12.02.2019

11-12 лютого у Республіці Молдова з робочим візитом перебуває Заступник Міністра оборони України генерал-лейтенант Ігор Павловський.

Під час зустрічей з керівництвом Міністерства оборони та Головного штабу Національної армії Республіки Молдова глава української делегації поінформував про заходи, що вживаються керівництвом України проти російської воєнної агресії для збереження територіальної цілісності та суверенітету держави. Ігор Павловський ознайомився з поточним станом реформування оборонного відомства Молдови та основними потребами Національної армії РМ.

Сторони обговорили питання поглиблення українсько-молдовського співробітництва у військовій та військово-технічній сферах.

Заступник Міністра оборони України наголосив на готовності і надалі розвивати двосторонню співпрацю.

Відбулася зустріч Заступника Міністра оборони України Ігоря Павловського з Послом України в Республіці Молдова Іваном Гнатишиним.

Міністерство закордонних справ України

Румунія

Україна і Румунія домовилися прискорити підписання угоди про військово-технічну співпрацю

14.02.2019

Україна і Румунія домовилися прискорити підготовку до підписання угоди про двосторонню військово-технічну співпрацю.

Про це заявив міністр оборони України Степан Полторак за підсумками зустрічі з міністрами оборони країн НАТО у Брюсселі 14 лютого.

"Під час зустрічі з міністром оборони Румунії Габріелем Лешем ми обговорили безпекову ситуацію в Чорному морі. Ми обговорили нашу подальшу співпрацю і виконання плану співпраці між оборонними відомствами Румунії і України", - сказав він.

"Також ми домовилися про прискорення підготовки до підписання договору про військово-технічну співпрацю, який у нас був відсутній", - зазначив міністр.

Європейська правда

Єгипет

Президент України провів переговори із Президентом Єгипту

15.02.2019

Президент України Петро Порошенко провів переговори із Президентом Арабської Республіки Єгипет Абделем Фаттахом Аль Сісі.

Під час зустрічі обговорено увесь спектр двостороннього політичного, торговельно-економічного, культурно-гуманітарного співробітництва, а також актуальні питання міжнародної та регіональної проблематики.

Сторони відзначили позитивні зрушення у двосторонніх відносинах та підтвердили обопільну зацікавленість у посиленні політичних контактів між двома державами на найвищому рівні.

Президент України відзначив зростання товарообігу між двома країнами та важливість подальшого розвитку економічної співпраці.

Президент Єгипту наголосив на готовності єгипетської сторони до подальшого розширення торговельно-економічної співпраці з нашою державою та зацікавленості єгипетської сторони у реалізації спільних інвестиційних проектів.

Президент Абдель Фаттах Аль Сісі подякував українським туристам за вибір Єгипту для відпочинку і запевнив, що Єгипет дбатиме про їхню безпеку.

Президент України Петро Порошенко запросив Президента Арабської Республіки Єгипет Абдель Фаттаха Аль Сісі відвідати Україну з візитом.

Інтернет-представництво Президента України

Уругвай

Ще одна країна запровадила безвіз для українців

15.02.2019

Уругвай з 15 лютого запровадив безвіз для громадян України.

Про це повідомило у п'ятницю посольство України в Аргентині, яке також виконує функції уругвайського посольства.

"Дозволений громадянам України термін перебування без візи на території Уругваю становитиме 90 днів", - повідомили у посольстві. Дипломати додали, що термін може бути поновлений на інший строк у 90 днів.

Для безвізової поїздки до Уругваю необхідно мати дійсний паспортний документ громадянина України для виїзду за кордон, посвідчення особи моряка або

посвідчення особи на повернення в Україну (у випадку втрати за кордоном паспорта та повернення в Україну).

Раніше повідомлялося, що Україна веде переговори про спрощення візового режиму або запровадження безвізу з 22 країнами.

Українська правда

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Довга держава Путіна: вирок Заходу чи майбутньому Росії?

11 лютого 2019 року в одному з федеральних видань вийшла стаття помічника президента Владислава Суркова “Тривала держава Путіна”. Публікація стала однією з головних тем дня: її тезисно переказали всі провідні новинні агентства і газети. Статтю активно обговорювали в соціальних мережах, інформує УНН з посиланням на портал Tjournal. За своєю суттю і за стилем викладу стаття Суркова є програмною та ідеологічною: в ній він викладає доктрину “держави нового типу”, яка склалася в Росії. Помічник президента висловлює переконання, що саме за таким типом держави майбутнє і передрікає йому десятки років піднесення. Сурков описує Росію як державу, якій відведена “нескромна” роль у світовій історії, і від цієї ролі вона відмовлятися не збирається.

Чинивник стверджує, що “велика політична машина Путіна тільки набирає обертів і налаштовується на довгу, важку і цікаву роботу”. Сучасну політичну модель помічник президента називає “такою, що органічно склалася” і говорить, що вона придатна не тільки для “домашнього майбутнього”, а й має “значний експортний потенціал”. Попит на неї, за словами Суркова, є вже зараз. Інтерес іноземців до російського політичного алгоритму зрозумілий — “немає пророка в їхніх батьківщинах”. Сурков описує термін “глибинна держава”, під яким розуміє приховану за красивими гаслами жорстку владу силових структур. За його думки, такими є більшість західних демократій. Глибинної держави в Росії, на думку чиновника немає — вона уся на виду, зате є “глибинний народ”. Головний редактор радіостанції “Говорить Москва” Сергій Доренко зазначив, що в статті Суркова контекст важливіше самого тексту, інформує УНН. Виступ помічника президента добре лягає в тренд останніх місяців: практично всі вищі чиновники висловилися про необхідність збереження існуючого політичного режиму, навіть якщо для цього доведеться вносити зміни до Конституції.⁹

Політолог Андрій Колядін, який працював у Кремлі, коли Сурков очолював внутрішньополітичний блок в інтерв'ю Бі-бі-сі зазначив: “Всіх дуже цікавить, чи вдасться Путіну піти на заслужений відпочинок. Навколо цієї теми йдуть баталії, хтось намагається переконати Путіна в тому, щоб він залишився”, - пояснив

⁹ <https://www.unn.com.ua/uk/news/1779532-surkov-napisav-stattyu-pro-putinizm-yogo-tezi-pochali-kritikuvati>

експерт. "Сурков зацікавлений в збереженні у Путіна статусу-кво", - вважає Колядін. На його думку, питання про те, як Путін може залишитися при владі, якщо Конституція не дозволяє йти на черговий термін, буде вирішуватися вже в цьому році. Варіант з передачею влади він вважає шкідливим для країни. "Послідовник не матиме такого ж впливу. Падіння впливу дозволить почати боротьбу за власність, за владу. Російська дійсність доводила, що кожний наступний начальник гірший за попереднього", - міркує колишній співробітник Кремля.

Таким чином, концептуальні положення цієї публікації зводяться до того, що в Росії побудована нова модель російської держави під назвою «держави Путіна», яка є правонаступницею держави Івана Грозного (Московії), держави Петра Великого (Російської імперії), держави Леніна (Радянського Союзу), і відповідно, держави Путіна – такої собі 4-ї монархічної республіки.

Отже, В.Сурков констатує: **по-перше**, що нова путінська модель є **історичною державою**, оскільки вона є продовження усіх попередніх моделей російської державності, а, **по-друге**, Путін стоїть в ряду творців російської історії поряд з Іваном Третім, Петром I, Леніним-Сталіним і його справа та ідеї мають бути вічними навіть коли Путін відійде від влади, якщо раптом таке трапиться.

Такі доводи підводять читача до висновку. **По-перше**, в Росії сформована нова модель російської держави на найближчу, судячи з довговічності попередніх форм російської державності, мінімум 100-літню перспективу. **По-друге**, її довговічність має базуватися на новій ідеології путінізму, яка вбирає в себе квінтесенцію попередніх ідеологій. Така собі суміш: **царизму-монархізму-комунізму і відтепер – путінізм**. Адже персоналії можуть відходити в минуле, інститути змінюватися, а ідеологія живе у свідомості багатьох поколінь. Власне саме путінізм як ідеологія визначить могутність і довговічність путінської моделі російської держави. Необхідно, - констатує В.Сурков, - тільки усвідомлення, осмислення і описання путінської системи володарювання і взагалі **всього комплексу ідей і вимірювань путінізму як ідеології майбутнього**. «Саме майбутнього, оскільки справжній Путін чи є путіністов, так само, як, наприклад, Маркс марксист і не факт, що погодився б їм бути, якби дізнався, що це таке. Але це потрібно зробити для всіх, хто не Путін, а хотів би бути, як він. Для можливості трансляції його методів і підходів в майбутні часи»¹⁰.

В чому ж новизна та відмінність цієї нової путінської моделі російської держави від попередніх? Сурков на це питання дає таку відповідь: «Оформившись в цілому до середини нульових, вона поки мало вивчена, але її своєрідність і життєздатність очевидні. Стрес-тести, які вона пройшла і проходить, показують, що саме така, органічно склалася модель політичного устрою з'явиться ефективним засобом виживання і піднесення російської нації на найближчі не тільки роки, але й десятиліття, а швидше за все і на весь майбутній вік»¹¹.

Новизна цієї нової моделі російської держави, за переконанням цього російського ідеолога, полягає в тому, що вона базується на унікальній ідеології путінізму. Причому на відміну від комуністичної пропаганди відрізняється тим, що її «мова може стати прийнятним для досить широкої аудиторії, що і потрібно, оскільки зроблена в Росії політична система придатна не тільки для домашнього майбутнього, вона явно має значний **експортний потенціал**, попит на неї або на окремі її компоненти вже існує, її досвід вивчають і частково переймають, їй наслідують як правлячі, так і опозиційні групи в багатьох країнах»¹².

¹⁰ Владислав Сурков: Долгое государство Путина. http://www.ng.ru/ideas/2019-02-11/5_7503_surkov.htm

¹¹ Там само

¹² Там само

На разі виходить, що як і комунізм вона спрямована не тільки на внутрішнє споживання, але і на експорт. СРСР прагнув досягнення перемоги комунізму в усьому світі, тепер Росія ставить теж саме завдання поширення путінізму в усьому світі для виправдання своєї геополітичної і воєнної експансії. Мета, стяги і суть тіж самі, тільки слово «комунізм» замінено на «путінізм». Нічого нового. Це теж сама «місіанська місія» руського народу і Росії, які витягнуті з «руської ідеї». Але тепер модернізована «російська ідея» у вигляді путінізма стала інформаційною зброєю в гібридній війні Росії проти Заходу і європейських цінностей.

Тепер вона вправі втручатись у вибори і референдуми по всій планеті, попірати міжнародне право, реконструювати на свій лад суспільну свідомість іноземних громадян, народів і політиків. «Росія втручається в їх мізки і вони не знають, що робити з їх зміненою свідомістю», - констатує Сурков. «З тих пір як після провальних 90-х наша країна відмовилася від ідеологічних позик, почала сама виробляти смисли і перейшла в інформаційне контрнаступ на Захід, європейські та американські експерти стали все частіше помилятися в прогнозах. Їх дивують і дратують паранормальні переваги електорату. Розгубившись, вони оголосили про нашестя популізму»¹³.

На таку дезінформовану і зруйновану суспільну свідомість путінізм накладає свої стереотипи. На кшталт: путінізм єдино вірне вчення майбутнього, прямо як єдино вірне вчення марксизму-ленінізму. Інший стереотип: за путінізмом майбутнє, оскільки він в тренді світових процесів деглобалізації, ресуверенізації і націоналізма. Тож інтерес до путінізму у світі буде тільки зростати, - констатує Сурков. І, безумовно, західному суспільству нікуди діватися. В західній демократії і демократичних цінностях він вже розчарувався, як хибній ідеології і тому «нічого страшного в запропонованому зображенні західної демократії насправді немає, досить трохи змінити кут зору, і стане знову нестрашно. Але осад залишається, і західний житель починає крутити головою в пошуках інших зразків і способів існування. І бачить Росію. Наша система, як і взагалі наше все, виглядає, звичайно, не витонченіше, зате чесніше. І хоча далеко не для всіх слово «чесніше» є синонімом слова «краще», воно не позбавлене привабливості»¹⁴.

Так Сурков намагається довести, що путінізм є всеперемаюча ідеологія і світогляд, яка переможе Захід і стане його гробарем. Вирок Заходу зроблений, чи наважеться Захід кинути виклик Росії? – це питання залишається відкритим.

(Далі буде)

¹³ Там само

¹⁴ Там само